

Vitazstvo Srdca

PANNA MÁRIA
ZMENILA MÔJ ŽIVOT

Rodina Panny Márie
2018 (III) / č. 122

*„Cez Máriu prinášajme
do Božieho Srdca
celý náš život, každý deň!“*

pápež František v Cagliari

Zdravas', Kráľovná!

Nádherná mariánska antifóna „Salve Regina“ má neodmysliteľné miesto v živote Cirkvi. Jej autorom je švábsky benediktínsky mních Herman z Altshausenu, nazývaný aj Herman Mrzák. Hoci mal ťažké telesné postihnutie, v stredoveku sa stal duchovnou perlou v ostrovnom kláštore Reichenau na Bodamskom jazere a jeho súčasníci považovali tohto všestranného génia za „zázrak storočia“.

*H*erman sa narodil pred viac ako tisíc rokmi v nemeckom meste Altshausen vo Württembersku a o jeho živote sa nám zachovalo iba zopár rukou písaných strán z pera jeho žiaka Bertolda. Avšak už samotné básne, ktoré Herman napísal na počesť Panny Márie, svedčia o jeho veľkej láske k našej nebeskej Matke. Nasledujúca skutočná udalosť nám ukazuje tohto blahoslaveného mnícha nielen ako hlbokého mariánskeho ctiteľa, ale aj ako obľúbeného patróna chorých a postihnutých. Túto udalosť zaznamenal v roku 1977 páter Béda Feser, niekdajší prior cisterciánov v známej pútnickej bazilike Birnau na brehu Bodamského jazera.

Doktor Albert Feser, otec pátra Bédu, pôsobil do 30. rokov minulého storočia ako oblastný lekár v nemocnici v Altshausene. Jedného dňa navštívil pacienta, ktorému už nedával žiadnu nádej, a zistil, že sa teší dobrému zdraviu. S veľkým počudovaním našiel pod jeho prikrývkou kúsok lebečnej kosti! Čo to malo znamenať? V nemocnici pôsobili sestry františkanky, ktoré sa za tohto zomierajúceho pacienta nielen modlili, ale s dôverou mu vložili pod paplón relikviu lebečnej kosti blahoslaveného Hermana, ktorú mali v tom čase u seba. „Áno, pán doktor,“ priznala jedna sestra, „keď niekto zomiera, vždy mu prinesieme Hermana.“ Doktor Feser odlomil kúsok tejto relikvie a poslal ho do Konnersreuthu farárovi Jozefovi Naberovi, duchovnému vodcovi stigmatizovanej Terézie Neumannovej. Počas jednej z jej piatkových extáz mal kňaz pred ňu položiť neotvorenú obálku s relikviou. Hneď ako farár Naber položil obálku na Teréziinu posteľ, prebrala sa z extázy, v ktorej prežívala Ježišovo utrpenie, vzpriamila sa na posteli, radostne pozdravila veľkého švábskeho mariánskeho ctiteľa Hermana a začala sa s ním rozprávať. Vtedy sa Terézii zjavila Panna Mária a povedala jej, že na príhovor bl. Hermana v ten deň nemusí pretrpieť Ježišovu smrť na kríži.

Kto bol vlastne tento Herman Mrzák (1013-1054)? Narodil sa ako druhý najstarší z 15 detí v rodine, pochádzajúcej z vplyvného švábskeho šľachtického rodu grófov z Altshausenu. K jeho príbuzenstvu z otcovej strany patrila sv. Ulrich, biskup v Augsburgu, ktorý zavŕšil svoj svätý život 40 rokov pred Hermanovým narodením. Rodina bola veľmi zámožná. Hermanova matka, hlboko zbožná a dobročinná grófka Hiltrúda, mala svojím príkladom, modlitbou a vierou rozhodujúci vplyv na Hermanovu lásku k Panne Márii. Po celý život prechovával voči svojej matke vrúcnu náklonnosť.

Vznešený šľachtic Herman bol navonok zjavne zdravé a radostné dieťa ako mnohé iné. Jedna vec ale na ňom bola nápadná: jeho výnimočná inteligencia. Mal iba 7 rokov, keď ho – už ochrnutého a pokriveného – jeho rodičia ako dar Bohu odovzdali do starostlivosti benediktínov na ostrove Reichenau. Na deň svojho príchodu do Opátstva Panny Márie na Reichenau si Herman spomínal po celý život: Bolo to 15. septembra 1020. V období stredoveku, keď ešte neboli univerzity, sa v západnej časti Bodamského jazera nachádzalo jedno z najvýznamnejších miest vzdelanosti v Európe, rozkvitajúce centrum umenia, vedy a predovšetkým knižnej maľby. V kláštore, kde sa v ideálnom rytme striedala modlitba, práca a štúdium a pod bdelym okom jeho duchovného otca učného opáta Berna, ktorý rozpoznal nadanie tohto mládencu, našiel Herman tú najpriaznivejšiu klímu pre rozvoj svojich pozoruhodných intelektuálnych schopností. Jeho neskorší žiak a verný pomocník Bertold napísal: „*Na základe vlastného pozorovania skoro dokonale pochopil všetky umenia, predovšetkým jemné odtienky básnického umenia.*“

Herman sa stal mníchom v Reichenau a čoskoro dosiahol taký stupeň poznania, že sa ako 20-ročný stal zo žiaka učiteľom a nakoniec ako riaditeľ kláštornej školy „*vyvolal úžas a obdiv tých, ktorí zo všetkých strán prichádzali na jeho vyučovanie.*“

Všestranný génius na vozíku

UHermana, ktorý bol stále odkázaný na samaritánsku starostlivosť spolubratov, sa prejavovali symptómy ťažkej nevyliciteľnej choroby, kvôli ktorej neskôr dostal svoje prídanie: Herman Contractus (Mrzák alebo Chromý). Postupne mu ubúdala svalová hmota, kĺby mu zmeraveli, končatiny sa zdeformovali. Na želanie opáta prijal Herman ako 30-ročný kňazskú vysviacku, avšak o krátky čas – keďže sa jeho nepohyblivosť stupňovala a zväčšovali sa aj jeho bolesti – mohol svoje kňazstvo vykonávať iba duchovne ako živá hostia. O jeho pokročilom ochrnutí sa píše: „*Z miesta, na ktoré ho posadili, sa bez cudzej pomoci nemohol ani pohnúť, ani sa otočiť na druhú stranu; iba keď ho jeho pomocník posadil do vozíka, mohol v ňom zhrbený a s veľkou námahou niečo robiť. Mal ochrnuté aj ústa a jazyk, takže dokázal hovoriť iba pomaly a prerušovane a z úst mu vychádzali len ťažko zrozumiteľné slová.*“

Pod starostlivým dohľadom svojho otcovského priateľa opáta Berna, ktorý si ho veľmi vážil a podporoval, dozrieval Herman na jedného z najväčších učencov stredoveku. Hoci bol uzavretý vo svojej kláštornej cele, dokázal jeho čulý a nezlomný duch v modlitbe prebádať hĺbky priestoru a času, vesmíru i svetových dejín. Mnohé Hermanove vedecké činy v oblasti hudby, matematiky, astronómie a histórie sú považované za skutočne priekopnícke. S veľkou námahou, s husím brkom medzi „*pokrivenými prstami*“, ale neúnavne a „*so sústredenou pozornosťou*“ napísal tento majster latinského jazyka predovšetkým nádherné modlitby a piesne, charakteristické svojou dojímavou hĺbkou a teologickým bohatstvom, najmä mariánske antifóny Salve Regina a Alma Redemptoris

Mater, na ktoré ako nadaný hudobník zložil aj nápevy. Na týchto dielach vidno, že popri vedeckom výskume bol – v duchu svätého Benedikta – v prvom rade človek, ktorý miloval Boha v modlitbe a rozjímaní.

Pri pomyslení na Hermanov žalostný telesný stav môžeme nad jeho tvorbou iba žasnúť. Pre benediktínske kláštory vyvinul jednotné notové písmo a výnimočné sú aj jeho matematické spisy, v ktorých „svojimi vedomosťami a dôvtipom prekonal všetkých predchádzajúcich znalcov... Nikto sa mu nevyrovnal ani vo výrobe hodín, hudobných nástrojov a mechanických zariadení.“ Za najväčšie Hermanovo dielo sa považuje jeho kronika sveta Chronikon – od narodenia Pána Ježiša Krista až po rok Hermanovej smrti. V tom čase to bolo najrozsiahlejšie a najspoľahlivejšie historické dielo, v ktorom po prvýkrát dôsledne rátať roky „po Kristovom narodení.“ Hermana však nikdy nevedla túžba po svetskom uznaní, jednoducho prakticky uskutočňoval pravidlá svojej rehole v pravidelnom rytme modlitby a práce – Ora et labora.

*A*ký veľký boj musel ale tento mladý muž plný tvorivej duchovnej sily na začiatku zvädzať so svojou chorobou! Aká strastiplná cesta odovzdávania a prijímania, aká tvrdá škola trpezlivosti a miernosti! Jedno je isté: Herman mal dostatok švábskeho humoru, aby i napriek svojmu utrpeniu a ťažkostiam v reči, „*bol ochotný s radosťou sa zapojiť do každej debaty a dokázal byť nesmierne pohotový.*“

Práve aj vďaka svojmu ochrnutiu sa stal vzorným, sväto žijúcim rehoľníkom, o ktorom sa hovorilo: „*Vyznačoval sa najpokornejšou láskou a láskyplnou pokorou, milosrdenstvom v ustavičnej radosťi... Pre všetkých sa stal všetkým. Všetci milovali tohto priateľského muža.*“

Predovšetkým ale rástla dôvera a viera tohto ochrnutého mnícha v silu kríža, že aj jeho utrpenie zjednotené so Spasiteľom prinesie ovocie: „*Pane, daj, nech sa rozvinú kvety na mojich suchých trňoch. Ty sám si ich ovinul okolo mojej hlavy i môjho srdca ako pečať a závdavok božskej lásky. Daruj život trňovej halúzke bolesti a utrpenia. Daj, nech sa rozvinú kvety na mojich suchých trňoch. Chcem ich priniesť k tvojej matke Márii, ktorá sa ako nevesta otvorila Duchu Svätému a darovala nám teba, najsvätejší plod jej požehnaného panenstva. Ty, svätá Matka, Panna Mária, ty jemné svetlo v hodinách tiesne, tebe, Pomocnica, Utešiteľka, Pani a Matka milosrdnej lásky, tebe chcem priniesť svoje kvety.*“

Áno, Herman preukazoval Márii mimoriadnu lásku a hlbokú, detskú dôveru, ona bola jeho útočiskom a bola Orodovnicou, ako ju vyzýva v jednej zo svojich najznámejších modlitieb: „*Zdravas', žiarivá Hviezda morská, Mária ... Vypočuj nás, veď tvoj Syn si Ťa ctí a nič Ti neodmietne.*“

Bola pre neho skutočne matkou, ako to sám vyjadril v Salve Regina neprekonateľne intenzívnymi slovami: „*Zdravas', Kráľovná, Matka milosrdenstva; život náš i sladkosť a nádej naša, zdravas'. K tebe voláme, hriešni synovia Evy, v tomto slz údolí stenajúci, plačúci. A preto teda, Orodovnica naša, obráť k nám tie svoje premilosrdné oči. A nám Ježiša, ktorý je požehnaný plod života tvojho, tam vo večnosti ukáž.*“

*N*evidno v tejto prosbe predovšetkým Hermanovu vlastnú biedu a bezmocnosť v jeho chorobe, celú túžbu jeho duše, aby mohol uvidieť Ježiša po trpezlivom znášaní vyhnanstva v tomto žalostne zúboženom tele? Bezpochyby sa tu odzrkadľuje aj dôverná skúsenosť vernej lásky jeho pozemskej matky Hiltrúdy, ktorá odišla na večnosť v roku 1052, dva roky pred Hermanovou smrťou: Svojho syna v jeho ťažkom postihnutí vždy bránila. Niet sa čo čudovať, že si ju Herman uctil náhrobným nápisom, kde o nej píše podobnými slovami ako o Panne Márii, že bola „*matka chudobných, nádej a pomoc svojich najbližších.*“

V septembri 1054 Herman ťažko ochorel, mal zápal pľúc a zápal pohrudnice. Hoci mal nepre-
stajne desať dní bolesti, blížiaci sa koniec bol pre tohto 41-ročného mnícha naplnením jeho túžby.
Počas jednej noci si vo vytržení čítal texty, ktoré mu priblížili bezvýznamnosť celého jeho pozem-
ského pôsobenia, a vtedy povedal svojmu vernému pomocníkovi mníchovi Bertoldovi: „Čítanie
týchto textov mi bolo napomenutím a vyvolalo vo mne takú túžbu po budúcom živote, že všetko
pominuteľné považujem za nič, za prázdne a bezcenné.“ A dodal: „Priateľ môj,... čo nebolo vyko-
nané pre Boha a s láskou, nemá cenu...“ Keď Herman prijal svätú spoveď a eucharistického Pána,
„tento blažený a vynikajúci Boží muž 24. septembra v dokonalom šťastí vydýchol svojho ducha.“

Jeden z najlepších znalcov bl. Hermana, Dr. Walter Ebner, ako lekár predpokladá, že sa pri jeho chorobe nejedná
o spastické ochrnutie, ktorým bol postihnutý od raného detstva. Vychádzajúc z detailného opisu jeho ochrnutia, mal
Herman amyotrofickú laterálnu sklerózu (ALS); podobne ako P. Filip Stajner, o ktorom sme písali nedávno (VS č.
120). Bezpochyby najznámejším ALS-pacientom našej doby bol anglický astrofyzik Stephen Hawking, ktorý zomrel
v marci 2018. Herman i Hawking boli vysoko nadaní géniovia svojej doby. Hawking zostal až do konca života ateistom,
popieral existenciu večnosti a bol presvedčený, že „veda robí Boha zbytočným.“ Na rozdiel od neho Herman túžil
po nebi celou svojou silou. Študoval, vypočítaval a bádala, komponoval a skladal básne iba na Božiu slávu a inšpiráciu
čerpal vždy iba z Boha.

Herman z Altshausenu nebol síce nikdy formálne blahorečený, ale v diecézach Rottenburg a Freiburg ho ako blaho-
slaveného uctievali. Po celé stáročia, predovšetkým v období baroka, bol tento obľúbený svätec v mnohých kostoloch
a kláštoroch v okolí Bodamského jazera zobrazovaný ako autor antífony Salve Regina.

Tam, kde je Matka, prekvitá život

*Počas svojej poslednej misijnej cesty do Izraela stretla sr. Emmanuel Maillard z
Medžugoria sr. M. Lorenu, karmelitánku z Kláštora San Domingo v Ekvádore. Ona
jej porozprávala povzbudzujúci príbeh, ktorý viedol k tomu, že dnes žije ako Bohu
zasvätená karmelitánka v Haife v Izraeli.*

*V*šetko sa to začalo v roku 1984 v Ekvádore. Karmelitánsky kláštor Carmen Alto v ekvádorskom
hlavnom meste Quito bol veľmi chudobný a žila v ňom už len hŕstka sestier. Noviciát sa neotvoril už
dlhé roky, pretože chýbali povolania, a všetky ostatné sestry boli v pokročilom veku. Priorka matka
Mária Helena del Corazón de Jesús (od Najsvätejšieho Srdca Ježišovho) sa dopyčovala o Medžugorí a
skrsla v nej opäť nádej. Pomyslela si: „Iba ona, Mária, nás môže uchrániť od zaniknutia.“ Ale ako
sa mohla ona, klauzúrna karmelitánka, dostať do Medžugoria, aby tam nebeskej Matke predložila
úmysel svojho srdca?

*V*tedy jej na pomoc prišla Božia prozreteľnosť. Jedného dňa navštívila karmelitánky v meste
Quito talianska sestra Luisella z rehole dorotínok a v rozhovore s priorkou spomenula, že sa so sku-
pinou pútnikov chystá do Medžugoria. Toto bolo to vytúžené znamenie!
Matka Mária Helena zverila sr. Luiselle svoje trápenie a poprosila ju, aby sa v Medžugorí pomodlila

za povolania do ich rehole. Aj sestra Luisella poznala tento problém, veď aj v reholi sv. Doroty mali málo povolaní, preto rada túto úlohu prijala. Priorka dala sr. Luiselle list pre vizionárov, keďže dúfala, že sa s nimi bude môcť stretnúť a oni jej úmysel odovzdajú priamo Panne Márii.

*Z*iaľ, sr. Luisella sa osobne so žiadnym z vizionárov nestretla, ale mohla byť prítomná pri jednom zjavení. Keď potom vizionári predniesli posolstvo Panny Márie, od prekvapenia zostala sr. Luisella celkom bez slov. Skôr než by vôbec mohla odovzdať list, Panna Mária – Kráľovná pokoja už dala odpoveď na prosby matky Márie Heleny. V posolstve Panna Mária hovorí: „*Ja sama sa postarám o tie spoločenstvá, ktoré sa každodenne budú spoločne modliť všetky desiatky ruženca na úmysly môjho Nepoškvrneného Srdca a ja pre nich vyberiem povolania.*“ Keď sa sr. Luisella vrátila do mesta Quito v Ekvádore a priorke všetko porozprávala, matka Mária Helena ihneď pochopila, že to bolo povedané konkrétne pre nich. Najskôr ale premýšľala, čo tým Panna Mária myslela, keď povedala, že sa majú modliť „*na úmysly môjho Nepoškvrneného Srdca*“. V modlitbe čoskoro pochopila, že úmysly Panny Márie sú vlastne Božími úmyslami.

Pri najbližšej príležitosti priorka navrhla svojim spolusestrám modliť sa každý deň spoločne všetky ružence. Vďačne prijali želanie Panny Márie a denný program si pozmenili tak, aby mali popri liturgii hodín a meditácii čas aj na modlitbu ruženca. Okrem toho si zvykli aj na to, že počas práce, ktorú v tichu vykonávali, sa modlili ruženec. Sestry karmelitánky vnímali úplnú obnovu ich lásky k Panne Márii, čo roznieťilo obdobie dovedy nepoznaného mariánskeho nadšenia. Ale to ešte nebolo všetko.

Po niekoľkých mesiacoch prišlo prvé povolanie, sr. Mária de los Angeles (od anjelov). Potom nasledovali mnohé ďalšie, takže kláštor v meste Quito zažil úplný rozkvet. Nakoľko regula sv. Terézie z Avily predpisuje, že v jednom karmelitánskom kláštore nemôže žiť viac ako 21 sestier, musela priorka založiť nový kláštor.

Preto v roku 1998 išli sestry do novozaloženého kláštora v meste Santo Domingo. Aj tu si zachovali zvyk spolu sa denne modliť všetky ružence na úmysly Panny Márie a aj tu opäť zažili taký rozkvet, že v roku 2017 museli zakladať ďalší kláštor – tentoraz šli do Panamy.

Sr. M. Lorena dodala: „*A ja som plodom týchto ružencov, pretože som vstúpila do karmelu v meste Santo Domingo, kde sa sestry dodnes týmto spôsobom modlia ruženec. Odtiaľ som pred rokom prišla sem do Haify, pretože sestry vo Svätej zemi potrebovali pomoc.*“

*N*a povzbudenie všetkých rehoľných spoločenstiev, ktoré sa modlia za povolania, treba ešte podotknúť: Keď matka Mária Helena, predstavená karmelitánskeho kláštora Carmen Alto v meste Quito, pred niekoľkými rokmi navštívila kláštor klarisiek a sestrám klariskám porozprávala svoju skúsenosť s modlitbou ruženca, rozhodli sa i ony modliť všetky tajomstvá ruženca za povolania a aj na nich sa splnilo prisľúbenie Panny Márie, Kráľovnej ruženca. Ak budeme žiť to, o čo nás Panna Mária prosí, uvidíme naplnenie jej prisľúbení!

3. januára 2017 prišli prvé karmelitánky z Ekvádoru do Panamy. Na posviacku kláštora 25. januára sa zišlo 500 veriacich, mnohí kňazi a rehoľníci, pretože celé roky sa za príchod karmelitánok modlili.

Vrátili sa späť!

*Ako pravá matka nezabúda Panna Mária na žiadne zo svojich detí.
Tak to bolo aj u Holanďanky Cunery a jej detí Boyda a Babette
v Kaplnke Matky všetkých národov v Amsterdame.*

Cunera, ktorá dlhé roky pracovala ako vedúca oddelenia v dome opatrovateľských služieb, dnes patrí k našim najvernejším návštevníkom Kaplnky Matky všetkých národov, kde už viac ako 13 rokov každý mesiac organizuje nočnú poklonu. Ona sama nám porozprávala, akú rozhodujúcu úlohu zohrala „de Vrouwe“ – Panna Mária v jej živote.

„Rok 1986 bol rokom môjho obrátenia. Vtedy som totiž chcela môjho syna a dcéru poslať na prvé sväté prijímanie. Nakoniec som to ale neurobila, lebo som si povedala: *„Najskôr sa musíš ty sama obrátiť!“* V tom istom roku som po prvýkrát počula o Kaplnke Matky všetkých národov. Hoci som bola najskôr orientovaná viac na Ježiša, stále viac vo mne rástla láska k Vrouwe a v mojom srdci sa hlboko zakorenila. Matka sa stala súčasťou môjho života a každodenná svätá omša v jej kaplnke bola pre mňa stále dôležitejšia. Keď boli moje deti ešte malé, chodili do kaplnky so mnou. Neskôr, keď mali 15, 16 rokov, túto kapitolu uzavreli. A tak som sa v priebehu rokov v milostivej kaplnke u Matky veľa modlila za nich, za ich návrat k viere. A zrazu, v roku 2004, išiel môj syn, akoby sa nič nebolo stalo, so mnou do kaplnky na svätú omšu. Vyspovedal sa a odvtedy začal vieru znova praktizovať.

Ale tam to ešte nekončí. Akoby zázrakom sa aj moja dcéra cez Matku všetkých národov po rokoch pomaly začala vracieť k viere i do kaplnky. Keď sa jej dá, ide aj cez týždeň do kaplnky na svätú omšu a tiež na poklonu, ktorá býva každý štvrtok večer. Okrem toho pravidelne pristupuje k svätej spovedi. Pri milostivom obraze musela zažiť niečo, čo sa jej veľmi dotklo. Môžem povedať iba jedno: Keď už ja ako matka prežívam také šťastie z ‚návratu‘ mojich detí, aká šťastná potom musí byť Matka všetkých národov!“

„Volám sa Boyd van der Storm a môžem povedať len jedno: Boh vypočul neúnavné modlitby mojej matky, pretože od toho okamihu, čo sme v puberte Cirkev opustili, ona sa neprestala modliť za moju sestru i za mňa. Bolo to v roku 1987. Dlhé vysedávanie v kostole sa nám vtedy zdalo nezáživné, okrem toho tam neboli takmer žiadni mladí. Osobne sme síce ešte stretli aj vizionárku Idu Peerdeman, avšak nemali sme ani potuchy, kto ona v skutočnosti bola.

Jednoducho boli veci, ktoré som robil radšej a pre svoj život som Cirkev nepotreboval. Štúdium, veľa športu, hodiny tanca, veslovanie; začal som objavovať aj pestrý nočný život v Amsterdame, spojený s alkoholom a dobývaním žien. Keď som po ukončení štúdia začal pracovať, mal som ešte viac peňazí. Ale postupne sa mnohé veci začali meniť: Niektorí moji priatelia sa usadili, začali s niekým žiť a mali deti. Stále menej sme chodili spolu von, a hoci som si to veľmi prial, nemal som žiaden trvalý vzťah. V piatok a v sobotu večer som často sedel sám doma. Nemal som byť vlastne šťastný z toho všetkého, čo som mal a čo som si mohol dovoliť?

*N*ebolo to však tak! Stále častejšie som bol nespokojný, už som si viac nevedel nič užívať bez toho, aby som v myšlienkach nebol pri ďalšej plánovanej akcii. Nič ma nenapĺňalo, všetko bolo prázdne. Iba rozhovory s mojou mamou mi robili dobre. Väčšinou sme sa rozprávali o viere, ktorá napĺňala matkin život. Rada o tom hovorila, a hoci o mne sa to povedať nedalo, predsa vo mne jej slová zanechali určitú radosť a nádej.

Keď som mal 28 rokov, prišla hodina môjho obrátenia. Zdôveril som sa svojej mame, aký som nešťastný. Vôbec sa tomu nečudovala, veď už dlho mi opakovala: *„V tvojom živote chýba Boh.“*

A tak som sa po sedemnástich rokoch odhodlal znova sa otvoriť Bohu; stalo sa to krátko pred Vianocami. Rozhodol som sa, že pôjdem na polnočnú svätú omšu, a to mi tak veľmi pomohlo, že som od tohto dňa znova začal pravidelne chodiť do kostola na svätú omšu a na poklonu. Hlavne na začiatku som o viere veľa čítal. Moja prázdnota sa zaplnila a všetko v mojom živote dostalo inú hodnotu.

*S*voj život som si bez Boha už nevedel predstaviť. Cítil som, že sa zo mňa stal vyrovnaný, spokojný človek. Panna Mária na mňa nezabudla! Kaplnka Matky všetkých národov sa stala miestom, kde som sa cítil doma. Našiel som tu mladých ľudí, s ktorými som sa spriatelil a mohol s nimi zdieľať svoju vieru. Okrem toho som sa začal aktívne zapájať do života Cirkvi. Chýbalo mi už len jedno: dobré, veriace dievča, ktoré by sa stalo mojou ženou.

Prešlo však ešte niekoľko rokov, kým som na jednej narodeninovej oslave spoznal svoju budúcu manželku. Keď v ten večer vstúpila do miestnosti, toto dievča z Kolumbie hneď upútalo moju pozornosť. Na našom druhom stretnutí zvrtila Bibi reč na tému viery, k čomu som sa ja ešte neodhodlal. Do svojho denníka si predtým zapísala, že si raz chce zobrať veriaceho muža. Tejto nádeje sa však počas piatich rokov v sekularizovanom Holandsku skoro úplne vzdala. Už dlhšiu dobu nebola na svätej omši a práve v tom čase začala hľadať nejaký kostol. Nevychádzal som z údivu a vnútorne ma naplnila obrovská radosť. A tak som jej porozprával o mojej viere, že sa na ďalší večer chystám ísť na svätú omšu a spýtal som sa jej, či by nechcela ísť so mnou. A ona šla! Odvtedy sme chodievali skoro každý týždeň na svätú omšu spolu. Kaplnka Matky všetkých národov sa stala aj pre Bibi ako vernú návštevníčku mimoriadne vzácnym miestom.

V roku 2014 som pred milostivým obrazom požiadal Bibi o ruku a medzičasom sme už tri roky manželia. Naozaj verím, že na príhovor Matky všetkých národov Boh viedol môj, náš život.“

*V*olám sa Babette van der Storm a som diplomovaná zdravotná sestra. Ako dieťa som bez veľkého premýšľania chodila do Kaplnky Matky všetkých národov, väčšinou z lásky k mojej mame. Netušila som, že toto miesto je mimoriadne milostivé. Až po dosť dlhom čase, v ktorom som sa zatúlala veľmi ďaleko a márne hľadala šťastie na mnohých miestach, som sa z vlastného presvedčenia vedomo vrátila k viere môjho detstva a tiež do kaplnky. Bolo to vedomé rozhodnutie, bol to začiatok môjho obrátenia po opakovaných pádoch a vstávaniach. Rozhodujúca bola predovšetkým jedna mimoriadna milosť, ktorú som dostala: rozhodla som sa, že chcem chodiť každý týždeň na svätú omšu. Na začiatku som to nedokázala, ale potom som spozorovala, ako ma pravidelná nedeľná svätá omša pomaly premieňa; stala som sa omnoho citlivejšia a ostražitejšia voči všetkým svetským veciam, predovšetkým voči zlým, negatívnym vplyvom. Pred každou bohoslužbou sa modlil ruženec, a tak aj táto modlitba začala získavať dôležité miesto v mojom živote. Zo začiatku sa mi modlitba ruženca zdala ťažká, lebo bola dlhá a neustále opakovanie tých istých slov mi pripadalo jednotvárne. To sa ale krok za krokom menilo. Veľa som čítala o modlitbe ruženca, aká je mocná, a medzičasom som presvedčená, že ruženec je jedinou záchranou pre našu dobu – pre jednotlivca v osobnom živote, aby sa mohli zmeniť veci, ktoré by sme radi mali inak, ale aj pre záchranu sveta

so všetkou jeho biedou a vojnami. Preto sa ruženec modlím každý deň, aj keď nie vždy sústredene a s láskou. Keď sa ho niekedy nepomodlím, takmer nepozorovane sa dostaví vnútorný nepokoj, a to i napriek tomu, že som sa pokúšala samu seba presvedčiť: „Ach, jeden deň bez ruženca, to predsa nie je až také hrozné!“ Ale potom príde to či ono a skôr, ako sa človek spamätá, zanedbá ruženec hneď niekoľkokrát do týždňa! Až potom si človek uvedomí, ako neuveriteľne rýchlo môže zlyhať vo všetkom. V každom prípade, u mňa je to tak! Ale čím viac človek rastie vo viere, tým viac lásky a dôvery dostane. Zrazu zažije, že má viac sily ako predtým, aby odolával určitým veciam. Vo svojom srdci som našla pokoj, ktorý som tak dlho hľadala.

Áno, kaplnka je skutočne mimoriadne miesto, pretože tam na nás čaká Matka s otvoreným náručím.

*P*o určitom čase som však spozorovala, že môj rast vo viere a v láske niečo blokovalo. V mojom živote bolo totiž viacero dôležitých osôb, ktorým som potrebovala odpustiť, čo sa mi ale úplne podarilo. Pochopila som: To bola moja blokáda! Na radu svojej matky som prosila Pannu Máriu, vzývala som ju, aby mi pomohla odpustiť, lebo som vedela, že to z vlastnej sily nedokážem. A tak som často sedela pred jej obrazom, kým mi jedného dňa nezačali tiecť po lícach slzy. Na tomto mieste mi Panna Mária darovala silu odpustiť! Cítila som sa neopísateľne slobodná a vďačná. Nikdy v živote nezabudnem na tento moment, keď sa Panna Mária stala aj mojou Matkou. Dnes som jej dcéra, zasvätená jej Nepoškvrnenému Srdcu.“

*„Vy, ktorí ste zblúdili, vráťte sa späť! Matka na vás čaká.
Ona vám pomôže. Ona vás privedie späť.“*

Posolstvo Matky všetkých národov z 31. mája 1957

„Presne takú som ju videla vo sne“

So 42-ročnou sestričkou Máriou Deodátou Weberovou, pochádzajúcou zo severonemeckej oblasti Emsland, sme sa zoznámili minulý rok v októbri, keď si u nás objednávala obrázky Matky všetkých národov.

Táto diplomovaná zdravotná sestra nám porozprávala, ako reagovali moslimovia na obrázok Panny Márie.

*Z*poverenia mojich predstavených som 11 rokov pracovala v jednej berlínskej nemocnici, z toho štyri roky na centrálnom príjme. Budova tejto nemocnice sa nachádza v blízkosti známeho Kurfürstendammu, frekventovaného berlínskeho bulváru, takže sme tam vždy mali rôznych pacientov: boháčov z moslimských alebo bývalých komunistických krajín, utečencov zranených vo vojne, turistov z celého sveta, bezdomovcov, ateistov či veriacich rôznych vierovyznaní, ale len veľmi zriedkavo katolíkov.

Každé ráno som si dala do vrečka balíčok obrázkov Matky všetkých národov, pretože pri rozhovoroch s pacientmi a ich príbuznými často padla otázka: Čo hovorí Boh na moje utrpenie? Vtedy som sa s nimi rada porozprávala o kríži a vysvetlila im, že Boh utrpenie nechce a že jeho nevinný

Syn niesol svoj kríž za nás. Keď ma potom ľudia prosili, aby som sa za nich modlila, slúbila som im to s podmienkou, že aj oni sami sa budú modliť. Potom som im ponúkla obrázok, ktorý im sprostredkoval veľa útechy – tak pacientom, ako aj ich príbuzným, pretože aj oni sú väčšinou preťažení okolnosťami spojenými s chorobou a utrpením svojich blízkych. Ako veľmi v takýchto situáciách pomáha práve tento obrázok s modlitbou, aby sa dalo dobre hovoriť o zmysle utrpenia!

Táto modlitba za pokoj, za uchránenie od skazy, nešťastia a vojny bola zvlášť vhodná predovšetkým na centrálnom príjme. Ten, kto príde na centrálny príjem, sa takmer vždy nachádza v hraničnej situácii – telesne a zároveň aj duchovne. Vzhľadom na obmedzený čas, žiaľ, len zriedka bola možnosť na dlhšie rozhovory, ktoré však boli pre mňa ako rehoľnú sestru vždy veľkou výzvou. Preto som v čakárni jednoducho vyložila obrázky Matky všetkých národov, čo vzápätí vyvolalo mnoho reakcií a zaujímavých stretnutí.

*M*usím povedať, že tí, ktorí si obrázok zobrali domov ako niečo posvätné, boli často moslimovia. Moslimské ženy sa ma viackrát so zjavným vzrušením pýtali, odkiaľ mám tento obrázok. Pritom ho držali v ruke ako nejaký poklad a nezávisle od seba mi hovorili: „Viem, že to je Myriam. Presne takú som ju videla vo sne.“ Keď som sa ich spýtala, aký význam mal pre ne ten sen, dostala som rôzne odpovede: „Úpenlivo som prosila Boha, aby mi ukázal, ktorá viera je tá pravá, a tu som uvidela ženu – Myriam! Teraz je môj sen zachytený v tomto obrázku. Na ňom je tá žena stále predomnou a ja sa ňou nechám viesť.“ Druhá moslimka povedala: „Až pokiaľ som nenašla tento obrázok, nevedela som, čo môj sen znamená.“ Iná sa zdôverila: „Vo sne sa mi ukázalo, že Maryam – Myriam je Božia Matka. Nedokážem pochopiť, že teraz držím v rukách jej obrázok! Také niečo je priam neuveriteľné.“ Povedala to tak, akoby som ja osobne dostala od Panny Márie fotografie a teraz ich rozdávam.

*B*oh si k ľuďom nachádza skutočne podivuhodné cesty! Napríklad raz ma oslovil 40-ročný moslim z Líbye, otec rodiny a profesor ekonómie, ktorý mi s veľkým záujmom začal klásť otázky o kresťanskej viere, až napokon so slzami v očiach stíchol a spýtal sa: „Prečo predomnou nemáte strach? Už tu bývam sedem rokov a vždy znova a znova oslovujem ľudí, ale nikto sa so mnou nechce rozprávať.“ Keď som mu potom podarovala Nový zákon a vložila doň obrázok Matky všetkých národov, ticho si ho prezeral a povedal: „Myriam má pre mňa veľký význam.“

*P*ráve v Berlíne, kde mnohí pacienti o Bohu ešte nič nepočuli a ja som na vlastné oči videla, aký strach pred smrťou majú tí, čo nemajú vieru, Boh zasiahol často mimoriadnym spôsobom, aby sa ich predsa len dotkol. U moslimov to ale vždy bolo cez Matku všetkých národov. Je to veľmi zaujímavé, ale prístup k nim bol najľahší práve cez jej milostivý obrázok a modlitbu.

Sr. Mária Deodáta sa s obrázkom Matky všetkých národov stretla v severonemeckom pútnickom mieste modlitby Heede a odvtedy sa začala každý deň modliť túto modlitbu. Keďže sama dobre pozná chorobu a utrpenie, táto modlitba sa pre ňu stala veľmi dôležitou. Sama pochopila, že boj proti skaze, nešťastiu a vojne sa začína u nás samotných. O to presvedčivejšie môže pomáhať druhým, aby svoje vlastné utrpenie prijali a obetovali.

V kraji tisícich vrchov

Spôsob, aký si v našej dobe Boh nezriedka vyberá, aby viedol a usmerňoval národy, je príchod Panny Márie na mnohé miesta sveta. Matka navštívila aj malú krajinu v srdci Afriky, aby ju varovala pred blížiacim sa nešťastím a ukázala jej cestu k obráteniu.

*R*wanda, krajina, kde vládne večná jar, je malebne krásna. Pre množstvo jazier, riek a úrodnú zeleň hornatej krajiny je právom nazývaná krajom tisícich vrchov. Do smutného povedomia sa však zapísala nepredstaviteľne krutým vyvražďovaním národa, v ktorom príslušníci väčšinovej etnickej skupiny Hutu zabili za 100 dní až milión menšinových Tutsiov. V prevažne katolíckej krajine boli teda páchatelia i obeť zväčša kresťania!

A predsa len málo ľudí pozná túto skutočnosť: Už trinásť rokov pred krvavou genocídou sa tam počas ôsmich rokov zjavovala Panna Mária ako Nyina wa Jambo – Matka Slova, a to presne od 28. novembra 1981 do 28. novembra 1989. V ťažko dostupnej a chudobnej dedinke Kibeho videli Pannu Máriu tri žiačky dievčenskej školy: Alphonsine Mumureke (vtedy 16-ročná), Anathalie Mukamazimpaka (17 r.) a Marie-Claire Mukangango (21 r.). Často trvali ich vízie niekoľko hodín. Panna Mária bola bosá, mala na sebe biele, voľne splývajúce šaty so závojom a ruky mala zopnuté k modlitbe.

„Je vždy obklopená jemným svetlom a vyzerá ako mladá nevesta. Jej pleť je ako z leštenej slonoviny, ale nie je ani biela, ani čierna. Je omnoho krajšia než ktokoľvek či čokoľvek na tejto planéte. Jej krása je rovnako nesmierna ako jej láska k ľuďom, jej deťom.“ – Tak ju opísali dievčatá. Spočiatku boli reakcie spolužiačok, učiteľov, rehoľných sestier a kléru odmietavé, no už čoskoro rástol počet tých, čo uverili, že tou, ktorá prichádza, je naozaj Panna Mária. Len v priebehu niekoľkých dní sa táto novinka rozšírila ako požiar až za hranice Rwandy. Už v apríli 1982 zostavila diecéza dve komisie, teologickú a medicínsku, ktoré sa mali zaoberať podrobným a prísny skúmaním vizionárok a týchto mimoriadnych udalostí. Do Kibeho prúdili tisíce ľudí, ktorým boli určené Máriine naliehavé slová: *„Svet sa búri proti Bohu. Niet v ňom lásky ani pokoja. Svet sa ženie v ústrety skaze. Lutujte! Obráťte sa, kým je ešte čas! Ak neolutujete a neobráťte sa, zrútite sa do priepasti.“* Panna Mária sa sťažovala na hriešny, neviazaný spôsob života, neresti, záľubu v zlobe a na neochotu k zmiereniu, ktorá sa zakorenila v národe. Často vyzývala k modlitbe. Aj k modlitbe Sedembolestného ruženca:

„Ak nad ním budete dostatočne rozjímať, nájdete všetku potrebnú silu kajať sa za svoje hriechy a premeniť svoje srdcia.“

Najdôležitejšie zjavenie bolo 15. augusta 1982, na sviatok Nanebovzatia Panny Márie. Vyše dvadsať tisíc pútnikov očakávalo radostné posolstvo. No bolo to celkom inak! Panna Mária pred zdesenými vizionárkami usedavo plakala. Poprosila Alphonsinu, aby so smútkom spievala:

„*Ludia vďačnosť nejavia, márnny je môj príchod z neba...*“ Potom sa pred očami zhrozených dievčat začali odvíjať niekoľko hodín trvajúce strašné scény ako z filmu: spustošenie, skaza, mučenie a krvavé masakre. Obrazy horiacich vrchov a potokov krvi. Vizionárky s plačom úpenlivo prosili svojich krajanov, aby varovania Matky zobrali vážne, aby sa tak zabránilo tejto hrôze. No so spätným pohľadom na tento čas sa musel miestny biskup Augustin Misago s bolesťou vyjadriť: „*Naša milá Pani prišla, aby nás zburcovala. Ale my v Rwande sme neboli ochotní obrátiť sa, a tak sme videli následky – vojnu, genocídu.*“ Desaťtisíce zmasakrovaných tiel páchatelia pohádzali do riek, zvlášť do rieky Kagera, ktorá ich odnášala do susedných krajín, do Tanzánie a Ugandy. To všetko ohrozovalo zdravie obyvateľov týchto krajín. Aká veľká to bola hrozba, to dokazuje aj znečistenie dokonca i takého obrovského jazera, akým je Viktóriino jazero. Apokalyptická vízia z roku 1982, ktorú Panna Mária ukázala, aby sa tomuto všetkému zabránilo, sa s hrozivou presnosťou stala skutočnosťou, pretože národ neprijal jej posolstvo. Naplnenie proroctva bolo jedným z hlavných dôvodov, prečo biskup Misago († 2012) slávnostne oznámil schválenie zjavení v Kibeho. Stalo sa tak počas pontifikálnej svätej omše v katedrále v Gikongoro 29. júna 2001. Na omši bol prítomný apoštolský nuncius, boli tam aj všetci rwandskí biskupi, mnohí kňazi a veriaci. O tri dni neskôr bola deklarácia zverejnená vo vatikánskych novinách *L'Osservatore Romano*. Zjavenie Panny Márie v Kibeho sa stalo prvým cirkevne schváleným mariánskym zjavením v treťom tisícročí.

Prameň: Immaculée Ilibagiza a Steve Erwin, *Naše Paní z Kibeho*, Triton, Praha 2014

Prežila som - 91 dní v úkryte

*K*ibeho, mariánske pútnické miesto, poznala Immaculée Ilibagiza (46 r.) už ako jedenásťročnú dievča, a to i napriek tomu, že v jej hlboko veriacej rodine nemali ani televízor, ani telefón. Jej rodiskom je západorwandská dedinka Mataba, ležiaca na vrchu kopca, týčiaceho sa nad nádherným a širokým jazerom Kivu. Páter Rwagama svojim farníkom pravidelne púšťal záznamy posolstiev z Kibeho, ktoré toto mariánske dievča sledovalo so živým záujmom. Vo svojich dvadsiatich dvoch rokoch, ako študentka elektrotechniky a strojárstva, patrila k malej skupine ľudí, ktorí prežili surovú genocídu roku 1994. Vo svojej knihe *Prežila som* podáva obdivuhodné a silné svedectvo lásky k Panne Márii, lásky, ktorá sa pre ňu stala životom v tých najtemnejších chvíľach a ktorá je v nej až doposiaľ.

„Toto je môj príbeh. A pamätám si ho, akoby sa všetko stalo len včera. Blížila sa Veľká noc, čo bolo vždy mimoriadne obdobie pre našu rodinu. Trávili sme ho spolu doma. Napriek napätej spoločensko-politickej atmosfére som sa s rodičmi cítila bezpečne. Bolo ráno 7. apríla 1994. Vtedy sme ešte nevedeli, že sa začala genocída. Rozhlas neprestával informovať o hromadnom vraždení a pred našu bránu nepretržite prúdili tutsijskí utečenci. Prichádzali stále horšie zvesti: vyvražďovanie Tutsiov sa začalo už vo všetkých častiach Rwandy. Pred naším domom ich táborilo najmenej desaťtisíc. Môj otec si siahol do vrečka na košeli a vytiahol z neho červeno-biely ruženec. Vtisol mi ho do dlane a zobral mi ruky do svojich. „*Nos ho stále pri sebe, Immaculée! Choď k pastorovi Murinzimu, a keď sa o pár dní problémy vyriešia, osobne po teba prídem!*“ To boli posledné slová, ktoré mi povedal. Do hodiny som bola na osemkilometrovej ceste do domu pastora. So sebou som si zobrala len šaty, ruženec, čo mi dal otec, a etnický preukaz vystavený vládou, že som Tutsijka. Pastor stál na veran-

de svojho veľkého tehlového domu – mal veľa spální, priestrannú obývačku, jedáleň a kúpeľne s rozvodmi vody a kanalizáciou. Pastor (z etnickej skupiny Hutu, pozn. red.) ma privítal celkom srdečne. Od detstva som sa kamarátila s pastorovým synom, najmladším z jeho desiatich detí, a mnohokrát som sa u nich zastavila.

O niekoľko hodín pastor Murinzi potichu doviedol ku mne do izby päť ďalších tutsijských žien. *„Chytró! Musíte sa ponáhľať! A musíte byť ticho! Viem, že ste vydesené a máte byť prečo. Vonku sa to vymklo spod kontroly. Zabijaci chodia z domu do domu. Do môjho dnes neprišli, no môžu kedykoľvek. Tu budete bývať,“* a ukázal nám náš nový príbytok: maličkú kúpeľňu asi meter dvadsať dlhú a necelý meter širokú. Pod stropom bolo malé vetracie okienko, ktoré zakrýval kus látky. *„Musíte byť celkom ticho. Nikto nesmie vedieť, že ste tu, ani moje deti. Myslím, že zabíjanie potrvá ešte týždeň, možno menej. Ak budete opatrné, môžete to prežiť.“* Chceli sme si sadnúť, no nebolo dosť miesta. Štyri, čo sme boli najvyššie, sme si pritiahli na kolená menšie dievčatá. Dovolili sme si dvoj- či trojminútovú prestávku, opatrne sme sa postavili a ponáľovali si údy. Po nej sme sa znova poskladali do nepríjemne stiesnených polôh na podlahe. Vonku sa strhla trma-vrma. Postavila som sa na špičky a nakukla som cez malú dierku v závese. Pohľad, ktorý sa mi naskytol, ma doslova priklincoval. Dom obkľúčili stovky ľudí, vyrevovali a hulákali. Mávali vo vzduchu oštepmi, mačetami a nožmi, skandovali mrazivú pieseň genocídy. To nespievali vojaci, ani cvičení členovia milícií. To spievali moji susedia, ľudia, s ktorými som vyrastala a chodila do školy. V tom húfe som spoznala desiatky obyvateľov Mataby, všetci sa vo vražednom amoku dožadovali tutsijskej krvi. Stisla som ruženec, ktorý mi daroval otec, akoby to bolo záchranné lano k Bohu, a z celej duše som sa začala modliť: *„Prosím ťa, Bože, zaslep zabijakov, keď prídu do pastorovej spálne – nech nezbadajú dvere do kúpeľne, nech nás nenájdu! Ty si zachránil Daniela z jamy levovej. Zachráň nás, tak ako si zachránil Daniela!“* Myslou mi prebleskla jasná myšlienka a povedala som tichým hlasom: *„Pastor, mohli by ste pred dvere do kúpeľne pritiahnuť šatníkovú skriňu. Nenájdu nás.“* Vytratil sa a o chvíľu sme počuli vrzgot skrine po dlážke.

Strach z návratu zabijakov nám spôsoboval neutíchajúce duševné a fyzické muky. No len čo som sa začala modliť, okamžite som pocítila okolo seba Božiu lásku a úzkosť poľavila. A tak som sa rozhodla modliť počas každej bdelej chvíľky od prvého okamihu, keď som o štvrtej alebo piatej ráno otvorila oči. Niekedy som sa modlila tak intenzívne, že mi vyrazil po tele pot. Míňali sa hodiny... Aj niekoľko minút strávených bez modlitby či kontemplácie Boha stačilo na to, aby satan do mňa znova zabodol svoj dvojsečný nôž pochybností a sebalútosti. Modlitba sa mi stala brnením, ktoré som si pevne ovinula okolo srdca.

Pastor nám povedal: *„Je mi ľúto, že vám to hovorím. Môže sa stať, že budete jediné Tutsijky v Rwande, ktoré zostali nažive. No keby ste videli to čo dnes ja, myslím, že by ste nechceli žiť.“* Ženy plakali. Ja nie. Hnevala som sa na vládu, že rozpútala túto genocídu, na krajiny, že tieto jatky nezastavili, na všetkých Hutuov. Nikdy by som nebola verila, že som schopná tolkej zúrivosti. V duši sa mi rozpútal boj a už som sa viac nemohla modliť k Bohu, ktorý je láska, ja, so srdcom plným nenávisťou. Mučilo ma to. *„Prosím ťa, Pane, otvor mi srdce a ukáž mi, ako odpustiť. Nauč ma odpúšťať.“*

Odpusť im, lebo nevedia, čo robia!

*J*ednej noci som začula krik niekde neďaleko domu a potom nasledoval plač dieťaťa. Zabijaci asi zavraždili matku a jej dieťa nechali zomrieť na ceste. K ránu jeho plač zoslabol a do súmraku celkom ustal. Modlila som sa, aby Boh prijal jeho nevinnú dušu, a potom som sa Boha spýtala: *„Ako mám*

odpustiť ľuďom, ktorí vykonali také čosi dieťaťu? Počula som jeho odpoveď tak zreteľne, akoby sme sedeli v jednej izbe a zhovárali sa: *„Vy všetci ste moje deti... A to dieťa je už pri mne.“* Bola to len taká jednoduchá veta, no predstavovala odpoveď na modlitby, do ktorých som bola pohrúžená.

Zabijaci boli ako deti. Áno, správali sa ako barbari, ktorí by si zaslúžili tvrdý trest za svoje činy, no stále to boli deti. Boli krutí, zlí a nebezpeční, no jednako to boli deti. Videli, a predsa nechápali, akú skazu spôsobujú. Zaslepene ubližovali iným a neuvedomovali si, že ubližujú svojim tutsijským bratom a sestrám, že ubližujú Bohu. A nechápali, ako ťažko ubližujú sami sebe. Ich mysle sa nakazili zlom, ktoré sa rozšírilo po celej našej krajine, no ich duše neboli zlé. Napriek ukrutnostiam, ktoré páchali, boli Božími deťmi; a dieťaťu by som vedela odpustiť, hoci to nebude ľahké... Najmä keď to dieťa usiluje o môj život.

Zvierala som ruženec a prosila Boha, aby mi pomohol. V ten deň som spravila rozhodujúci krok k odpusteniu zabijakom. Hnev zo mňa postupne opadal. Po prvý raz mi bolo zabijakov ľúto. Poprosila som Boha, aby im odpustil hriechy a obrátil ich duše k svojmu prenádhernému svetlu. Tej noci som po prvý raz počas svojho pobytu v kúpeľni spala pokojne.

*Z*abijaci prichádzali a odchádzali. Krajina bola totálne ochromená. Všetky práce sa museli zastaviť, aby nič nebolo prekážkou v plnení najvyššej úlohy: vraždiť. Kým okolo mňa zúrila hrôza, utiahla som sa do komôrky svojho srdca. Toto špeciálne miesto bolo ako malý kúsok neba, kde sa moje srdce prihováralo Bohu a Boh sa prihováral môjmu srdcu. Sedela som nepohnute na špi-
novej dlážke a dennodenne meditovala 15 až 20 hodín. Cítila som sa ako dcéra najláskavejšieho a najmocnejšieho kráľa, akého svet poznal.

A tak som uprostred genocídy vlastne našla svoju spásu. Pochopila som, že môj vzťah s Bohom prekračuje stiesnenosť kúpeľne, zúfalstvo vojny, hrôzu genocídy... V tejto kúpeľni som sa znovuzrodila a teraz som bola milujúcou dcérou Boha, svojho Otca. Sedem týždňov sa prejavilo na našom hrozivo vychudnutom vzhľade. Napriek tomu, že sme k sebe zobrali ďalšie dve ženy, kúpeľňa bola každým dňom priestrannejšia. Scvrkávali sme sa. Hlad nás vysiloval a spôsoboval takmer sústavný zvrát. Podľa šiat som vedela, že som schudla možno aj 20 kilogramov. Uprostred júna sme počuli z rozhlasu správy o Operácii Turquoise, čo bol francúzsky plán na vyslanie vojenských jednotiek do Rwandy, aby zriadili „bezpečné prístavy“ pre Tutsiov, ktorí prežili. Po niekoľkých dňoch začala krúžiť nad našou oblasťou francúzska helikoptéra.

Počula som zabijakov zakričať moje meno. Tentoraz ich boli stovky. Revali na pastora: *„Kde je Immaculée? Kde ju skrývaš?“* Boli presne na opačnej strane steny. Delili nás sotva tri centimetre omietky a dreva. Dom sa otriasal ich krokmi a počula som škripot ich mačiet a oštepov, ako ich ťahali po stenách. V chaose som rozoznala hlas rodinného známeho. *„Už som zabil 399 švábov,“* chvastal sa. *„S Immaculée ich bude 400. Celkom slušný počet, čo?“* Telo mi zasiahla prenikavá bolesť. No aj tak som sa pokúsila o modlitbu: *„Dobrotivý Bože, odpusť mi moje zlyhanie viery. Verím v teba. Viem, že nás zachrániš. Ty si mocnejší ako diabol v tomto dome.“* Pocítila som slabosť a zvrát – postupne som strácala vedomie.

*P*astor sa vrátil večer a tentoraz priniesol dobré správy: *„Našiel som francúzskych vojakov a informoval som ich o vás. Chcú, aby som vás priviedol k nim zajtra veľmi skoro ráno, medzi druhou a tretou hodinou.“* *„Vďaka Bohu,“* zašepkali sme všetky naraz. Pastor Murinzi sa zjavil o druhej hodine nadržanom. Potom sme sa rozlúčili.

Vybrala som z vrecka ruženec, čo mi dal ocko – jediný majetok, ktorého by som sa nikdy nevzdala – a poprosila som Boha, aby požehnal náš nový začiatok. Boh ma previedol dlhou cestou a kráčal po nej so mnou, zachránil mi dušu a ušetril život kvôli istému dôvodu: prežila som, aby som vydala svedectvo o uzdravujúcej sile jeho lásky a odpustenia.“

Prameň: Immaculée Ilibagiza, Prežila som, NOXI, Bratislava 2016

Immaculée dostala silu odpustiť vrahom svojej rodiny. Zamestnala sa v OSN a v roku 1998 emigrovala do Spojených štátov. Tam žije spolu so svojím manželom a dvoma deťmi. Často prednáša a robí duchovné obnovy o viere, odpustení a pokoji. S pútnikmi často navštevuje svoju africkú domovinu a Sedembolestnú Matku v Kibeho. Pomoc osirelým rwandským deťom patrí k jej srdcovým záležitostiam.

Kibeho dnes

*P*o strašnej genocíde sa desaťtisíce Hutuov ocitli vo väzení, mnohých sa však nikdy nepodarilo uväzniť. Státisíce utiekli do susedných krajín. Po dvadsiatich rokoch bolo prepustených vyše 60 000 väzňov. Vrátili sa späť do svojich dedín a dnes žijú vedľa seba ako susedia – obeť i páchatel, dom vedľa domu. Hlboké duševné zranenia sú všadeprítomné, nedôvera je veľká a dialóg ťažký. Po spustošení v roku 1994 a vyvraždení viac ako 75% Tutsiov sa krajina síce medzičasom ekonomicky vzmohla a stala sa stabilným, moderným štátom, ktorý môže byť príkladom pre ostatné africké krajiny. No snahy o prekonanie nepriateľstva pomocou rôznych projektov alebo tzv. dedinami zmierenia prinášajú relatívne málo ovocia. K skutočnému zmiereniu, pravému pokoji v srdciach ľudí i v spoločnosti a k úprimnej zmene života môže prísť len cez Božiu milosť. Veď aj sama Panna Mária hovorí: „Zjavenia sú určené pre Kibeho, Rwandu, Afriku, pre celý svet ...; sú univerzálnym posolstvom, ktoré učiní mnoho dobra ... aj v budúcnosti.“ Anathalie, ktorá podľa želania Panny Márie vedie v sanktuáriu život modlitby, pokánia a služby kňazom a pútnikom, zdôrazňuje: „Panna Mária si praje obrátenie srdc všetkých ľudí.“ Poľský pallotín P. Zbigniew Pawłowski, správca pútnického miesta, podáva správu: „14. apríla 1994 sme zažili vyvražďovanie vo veľkom. Tu a na okolitých vrškoch prišlo o život 12 000, možno až 20 000 ľudí. Je isté, že už len na veľkom námestí pred kostolom, kde sa zjavovala Sedembolestná Matka, zahynulo 11 000 ľudí.“

*T*o sa nemuselo stať, keby sme robili to, čo hovorila Panna Mária. Kibeho mohlo byť znovu otvorené pre pútnikov až na Vianoce roku 1995. Páter Zbigniew Pawłowski, správca nového sanktuária Sedembolestnej Panny Márie, Matky Slova, ktorého posviacka sa konala 31. mája 2003, je svedkom toho, akým dôležitým nástrojom zmierenia je toto hojne navštevované pútnické miesto. Prúdia sem pútnici z domova i zo sveta, na veľké sviatky je ich až do 30 000. Sviatosti, milosť Panny Márie a modlitba prinášajú pokoj.

Prameň: Kirche in Not Nemecko:
Versöhnung in Ruanda

Panna Mária robí nemožné možným

Rafael Ferreira de Brito z Brazílie je misionárom spoločenstva Alleanza di Misericordia – Spolok milosrdenstva. Písali sme o ňom v našom časopise Víťazstvo Srdca č. 112. Charizmou tohto spoločenstva dobrovoľníkov je prinášať Božie milosrdenstvo predovšetkým bezdomovcom a opusteným, ako aj žobrákom, drogovovo závislým, prostitútkam i deťom žijúcim na ulici. Pri tejto misii sa Rafael neraz stal svedkom Božej milosti a zázrakov. O jednom z nich hovorí aj táto jeho skúsenosť.

Stalo sa to v roku 2009, keď som pracoval na misiách v Portugalsku. Raz za mesiac sme chodili do jednej lisabonskej vykričanej štvrte. Samozrejme, vždy sme sa na stretnutie s prostitútkami pripravovali vrúcnou modlitbou a o pomoc sme prosili Pannu Máriu i všetkých svätých. Vždy sme týmto ženám niečo priniesli; buď zázračnú medailu, obrázok s modlitbou, alebo ruženec. Mohli sme sa s nimi rozprávať maximálne päť minút, pretože boli neustále pod kontrolou svojich pasákov. V ten večer, bolo to v predvečer 13. mája, čakalo na svojich zákazníkov v mestskej štvrti Rossio asi desať prostitútok. Mnohé z nich pochádzali z Nigérie, tak ako väčšina afrických dievčat, ktorým medzinárodná mafia sľúbila dobré pracovné miesta v Európe. Po príchode do Európy však mladým ženám zoberú doklady, a tak sú potom úplne závislé od členov organizovaného zločinu. Pod hrozbou uškodiť členom ich rodiny, dokonca ich usmrtiť, sú tieto dievčatá donútené k prostitúcii. Naplnené strachom, agresiou, nenávisťou a zúfalstvom sa takto stávajú rukojemníkmi ulice. To málo, čo „zarobia“, posielajú domov, aby tak zmenšili chudobu svojich rodín. Keď chodíme k týmto ženám, vždy hovoríme o Božej láske, ktorá ich neodsudzuje, ba práve naopak, ktorá im chce opäť vrátiť stratenú dôstojnosť. V ten večer som si všimol Joy, 25-ročnú Nigérijčanku. V jej očiach sa dalo čítať utrpenie, no zároveň z nich vyžarovalo čosi z vnútornej nevinnosti, ktorej zlo nedokázalo ublížiť. Povedala nám: „*Tak rada by som raz išla do Fatimy... pozdraviť Pannu Máriu, ale nedovolia mi to.*“ Keď sme sa v noci vrátili domov a všimli si v obývačke našu sochu fatimskej Panny Márie, pomysleli sme si: Nechcela by Panna Mária, ktorá 13. mája 1917 navštívila malých pastierikov na neznámom mieste Cova da Iria, prísť aj k svojim dcéram do hlavného mesta Portugalska na ulicu v štvrti Rossio? Vedeli sme: to nebola žiadna náhoda, že k nášmu stretnutiu došlo práve v noci pred 13. májom, keď nám Joy zverila svoje tajné prianie navštíviť Pannu Máriu vo Fatime. Preto sme sa nasledujúci večer rozhodli ísť opäť do tejto vykričanej štvrte v Lisabone. Tentoraz sme však nešli sami, ale so sochou fatimskej Panny Márie.

Fatimská Panna Mária vo vykričanej štvrti Lisabonu

Vybavili sme si oficiálne povolenie a tiež aj policajnú ochranu a približne štyridsiati sme vykročili so spevom a modlitbou svätého ruženca do ulíc. S horiacimi sviečkami v jednej ruke a s mikrofónom v druhej. Takto bolo dobre počuť naše hlasy: „*Ave, Maria, cheia de Graça, ... – Zdravas’*“

Mária,...“ Pritom sme ohlasovali, že Panna Mária Fatimská dnes večer prišla na toto miesto, aby sa stretla so svojimi dcérami, aby ich požehnala a povedala im, ako veľmi ich miluje.

Joy zbadala sochu Panny Márie. Padla na kolená a začala plakať. Medzi vzlykmi mi povedala: „*Nemôžem tomu uveriť, že tá, ktorá je celkom čistá a bez hriechu, chcela prísť na toto tmavé a špinavé miesto.*“ Aj iné prostitútky si kľakli a snažili sa zahaliť, ako sa im len dalo. Všetky sa chceli aspoň na chvíľu pozrieť na Pannu Máriu a prijať od nej späť stratenú dôstojnosť ženy. Procesia zastala na námestí a my sme si pripravili hudobné nástroje. Sochu sme postavili na jednu z lavičiek, na ktorej zvyčajne sedávali tieto ženy. Ešte predtým sme lavičku prikryli látkou a vyzdobili kvetmi. Počas modlitby k nám postupne prichádzala jedna prostitútko za druhou. Od svojich pasákov, ktorí so zahalenými tvármi z diaľky pozorovali, čo sa deje, dostali desať minút voľna. Bolo vidno, že počas modlitby sa Božia láska hlboko dotkla viacerých žien. Na námestí, kde sa zvyčajne obchodovalo s drogami a so sexom, sa zrazu vytvorila neopísateľná atmosféra. Na záver sme v mene Panny Márie priniesli každej žene ružu. Potom sa tieto mladé ženy opäť museli vrátiť k svojej „práci“.

Pochopili sme, že tentoraz chcela Panna Mária 13. mája prísť k ľuďom, ktorí inak neprídu k nej. Ukázala im, že je ich matkou. A práve preto sme sa následne rozhodli ísť so sochou do najbližšieho baru.

*P*anna Mária vstúpila ako prvá. Bol to šok. Hučiacia hudba zrazu stíchla, zažalo sa svetlo a medzi podnapitými návštevníkmi baru nastalo ticho. Postavili sme sochu na mólo, po ktorom sa predtým prechádzali ženy, a ospravedlnili sme sa, že rušíme ich zábavu. Potom sme pripomenuli zákazníkom baru, že je tu niekto, kto sa za nich modlí. Niekoľko mužov si kľaklo a začalo sa modliť spolu s nami. Táto reakcia nám dodala odvalu priniesť Pannu Máriu aj do ostatných zábavných lokálov na okolí. Keď sme o štvrtej ráno vyrazili domov, išla nám oproti Joy. Mala oblečené civilné šaty a vysvetlila nám, že dnes za žiadnych okolností nemôže predávať svoje telo na ulici, aj keby mala byť za to potrestaná a zbitá. Posmelil som ju, aby sa niekedy pomodlila. Na to mi odvetila: „*Každý deň, keď končím so svojou prácou, sa modlím: ‚Pane, zmiluj sa nado mnou!‘ Chcem sa dostať z ulice. Nebudem už viac robiť túto prácu, aj keby ma mali zabiť.*“ Darovali sme Joy ruženec a prisľúbili, že sa za ňu budeme modliť. Žiaľ, ju sme v tejto vykričanej štvrti museli nechať.

*K*eď sme sa v júni vrátili, Joy už na ulici nepracovala. Jej známa nám povedala, že istý pasák, ktorý vtedy pozoroval našu procesiu, pomohol Joy vrátiť sa späť do Nigérie. V ten večer aj ostatné ženy odmietali predávať svoje telá zákazníkom. Snažili sme sa im pomôcť a vyslobodiť ich. A Panna Mária urobila nemožné možným. Niektoré z nich našli útočisko u rehoľných sestier a samy sa stali rehoľníčkami. Všetky však, ktoré v ten večer 13. mája boli na procesii, mohli v priebehu nasledujúcich mesiacov s prostitúciou skončiť.

Drsná škrupina okolo zlatého srdca

V nedeľu Laetare 11. marca 2018 odišiel k Bohu vo veku takmer 90 rokov Lorenz Weikmann, otec nášho P. Seraphima. Bol to zručný muž, svojim povolaním stavbyvedúci, ktorému zverili najťažšie výstavby, akým bol napríklad prístav pre jachty v Überlingene (na Bodamskom jazere) a veľký odpadový kanál univerzity v Kostnici (na juhozápade Nemecka). Navonok sa zdal drsným, no len čo ho človek lepšie spoznal, objavil v ňom milujúce srdce, ktoré celkom horelo láskou k Panne Márii. Ale nebolo to vždy tak.

*U*ž vo veku desať rokov zverili Lorenza jeho rodičia do starostlivosti istého sedliaka, keďže ako chudobnejší roľníci nedokázali užiť svoje štyri deti. Chlapec musel štyri roky tvrdo pracovať na cudzom hospodárstve, pri vyvážaní hnoja musel často tlačiť preťažené fúriky a stávalo sa, že sa mu ešte pred cieľom prevrátili. Pri náročnej práci nemal takmer žiaden čas na učenie a vypracovanie školských úloh. Preto ho učiteľka nezriedka potrestala údermi na studené, zimou skrehnuté ruky. Keďže mal len jediný pár topánok, v ktorých chodil v nedeľu na svätú omšu, v mrazivých jesenných dňoch sa naboso postavil do čerstvého teplého kravského lajna, aby sa trocha zohrial a nedostal omrzliny. Pri jedle bol v poradí posledný. Prikrátkymi rukami sa pokúšal nabráť si jedlo z hrnca, no často naň nedočiahol. Keď sa potom sedliak najedol a postavil, bolo jedenie ukončené a Lorenz musel od stola odísť hladný. Keď mal Lorenz 16 rokov, zomrel mu otec a v tom čase aj jeho starší brat Anton, ktorý bol na ruskom fronte, zostal nezvestný. Takto musel ako najstarší člen rodiny prevziať hospodárstvo – a to uprostred druhej svetovej vojny! O desať rokov neskôr zomrel na mozgový nádor aj jeho obľúbený brat Alojz.

*T*vrdý život spravil z chlapca bojovníka, ktorý zároveň sršal humorom a svojimi výroky vždy rozosmial druhých. Veľkým úsilím a zodpovednosťou sa vypracoval od bagristu, cez šachtového majstra až k stavbyvedúcemu. Keď ho raz jeden pracovný príkaz priviedol z Bavorska do Badenska-Württemberska, spoznal tam svoju budúcu manželku Máriu Annu Burth. Zosobášili sa 30. augusta 1960 a darovali život trom deťom: Helmutovi, ktorý je dnes pátrom Seraphimom, Gabriele a Wolfgangovi.

*L*orenz síce chodil pravidelne v nedeľu so svojou rodinou na svätú omšu, ale keď jeho žena Mária počúvala kazety s duchovnými prednáškami alebo dokonca s modlitbou ruženca, musela strpieť jeho nevľúdny komentár: „Stačí, že už stojí jeden kostol v dedine, nepotrebujeme ešte jeden vo vlastnom dome.“ V roku 2008 napísal Lorenz do svojho denníka: „Keď teraz na sklonku života vidím pred očami svoj život bežať ako film, tak to pre mňa nevyzerá veľmi dobre; je tu tak veľa tmavých miest, toho dobrého je tu ako nedostatkového tovaru. Keby Boh nado mnou nechal vládnuť len svoju spravodlivosť, tak by som nemal šancu, aby som sa dostal do neba. Chvála a vďaka Bohu prišla ešte jedna zmena, aj keď neskoro, no nie príliš neskoro. Moje obrátenie

bolo ako hodinový strojček, kde jedno koliesko zapadá do druhého a tak všetko uvádza do chodu. Začalo sa to tým, že môj syn Helmut sa mi jedného dňa pri grilovačke zdôveril, že sa chce stať kňazom. Bol to pre mňa šok. Odmietol som toto rozhodnutie, áno, dokonca som sa snažil zabrániť mu v tom. No on sa nenechal ovplyvniť a šiel si svojou cestou.

***N**a Vianoce roku 1993 som potom cestoval na Slovensko, aby som sa zúčastnil na kňazskej vysviacke môjho najstaršieho syna Helmuta.*

Ani sám neviem presne prečo, ale medzitým som postavil v našej záhrade malú jaskynku. Počas tejto svätej noci, keď som zároveň slávil moje 65. narodeniny, stála pod vianočným stromčekom socha, ktorá mala byť v našej jaskynke. Pri odovzdávaní darčiekov mi P. Paul Mária povedal: „Syna musíš odovzdať, ale zato si naoplátku dostal Pannu Máriu.“

Skutočne som od tohto času cítil zvláštnu náklonnosť k nebeskej Matke. Preto som pred očami všetkých prešiel rukou nežne po jej líci.

Keď potom táto socha stála v našej domácej jaskynke, úplne som sa do nej zalúbil. Potajomky, aby ma nikto nevidel, som sa tam z času na čas pomodlil desiatok ruženca – modlitbu, ktorú som dovtedy rozhodne odmietal. Už o krátky čas som sa tam modlil celý ruženec, ktorý sa mi dnes už nezdá príliš dlhý. Ruženec sa stal mojou obľúbenou modlitbou. Panna Mária ma prevrátila ako rukavicu; a to všetko dala do pohybu táto jej socha.“

***K**rok za krokom si Panna Mária, ktorú Lorenz volal svojim miláčikom, podmanila jeho srdce, ktoré bolo tak veľmi poznačené ťažkými ranami osudu jeho detstva a mladosti, a preto takmer nevedelo vyjadriť svoju vrúcnu srdečnú lásku v styku s ľuďmi. Vzpierajúc sa a vyzbrojený veľkou zásobou cigariet sa nakoniec otec Lorenz vydal po prvýkrát v živote so svojou manželkou na púť: cestovali do Lúrd. Pretože sa hanbil pred svojimi kolegami, povedal im, že ide do Francúzska na dovolenku. Pri sviečkovej procesii s Oltárnou sviatosťou sa jeho srdca znova dotkla milosť, a tak súhlasil, že pôjde na púť aj do Medžugoria. Pani, ktorá sprevádzala pútnikov, bola veľmi zbožná žena a predmodlievala sa v autobuse jeden ruženec za druhým. To však bolo pre „novoobrátenca“ priveľa. Keď jeho trpezlivosť dosiahla hranicu možností, bolo ho počuť nahlas hovoriť: „Keby som mal povraz, tak ju obesím.“*

No aj táto púť sa vyplatila, pretože v ňom začala horieť taká nežná láska k Panne Márii, že o tom do svojho denníka otvorene napísal:

„Keď vidím pekný obraz alebo sochu Panny Márie, dostanem takú silnú túžbu pobožkať ju tak nežne a vrúcne, ako som toho len schopný; alebo keď iní o nej niečo pekné povedia, rastie vo mne radosť. Niekedy by som touto vnútornou nežnou láskou a radosťou, ktorú mi Panna Mária dáva, dokázal od šťastia plakať. Nedá sa to porovnať s pozemskými radosťami, ktoré inak poznáme. Táto túžba môcť a vedieť vrúcne milovať Pannu Máriu sa pre mňa stala neustále vyvierajúcim prameňom.

Jej najväčším darom pre mňa je však to, že ju smiem detsky milovať a uctievať si ju a mám pevnú nádej, že aj ona ma má rada. Aj keď sa druhí nado mnou usmievajú a mnohí ma opečiatkovali ako starého blázna, predsa mi to vôbec, ale vôbec nevadí. Nemám im to za zlé. Smel som zažiť, že nikdy nie je neskoro zmeniť svoj nekresťanský život. Len nesmieme prekročiť čas, ktorý nám je zhora daný, aby sme sa dostali na druhý breh. O čo vrúcnejšie sa pritom nebeskej Matke zveríme, o to viac nám ona pomôže.

Po mojom obrátení som sa nenaučil milovať len Pannu Máriu. Ona ma láskyplne a trpezlivo viedla aj k svojmu Synovi Ježišovi, ktorý teraz v mojom živote zaujíma prvé miesto. Preto dúfam a zverujem sa jeho veľkému milosrdenstvu a jeho zľutovaniu, aby som mohol uvidieť v jeho sláve, aký je krásny a vznešený.

Nie že by som sa už bol stal napoly svätým. Ó, nie, zďaleka nie. Spýtajte sa mojej ženy, ona vám pošepká niečo iné. No snažím sa, aby som sa teraz stal aspoň ako-tak normálnym kresťanom.“

S jej pomocou do neba

Zo zdravotných dôvodov musel Lorenz povinne chodiť na prechádzky, pričom často prechádzal lesnými a lúčnymi cestičkami okolo krížov a mariánskych kaplniek. Vždy, keď prechádzal skoro ráno na svojej okružnej trase okolo obrazu Panny Márie, z plného hrdla jej zaspieval svoju obľúbenú pieseň „Sancta, sancta, sancta Maria“. Pri krížoch popri ceste chcel Ježiša utešovať v mene všetkých tých, ktorí okolo neho prechádzajú bez povšimnutia. Dvanásť rokov prechádzal deň čo deň svoju „svätajakubskú cestu“ za každého počasia – či vo vetre a nečase, no aj v zime pri nízkych mínusových teplotách. Prvý rok to bolo denne viac ako päť kilometrov, ale keď mu to zdravie viac nedovolilo, jeho cieľom sa stala kaplnka na cintoríne. Kľačiac sa tu modlil a spieval pred sochou Panny Márie.

Napriek svojej hlbokej úcte a úprimnej láske k Panne Márii sa Lorenz predsa len nezbavil svojej vlastnej netrpezlivej povahy a zostali mu aj niektoré hrubé reakcie. No práve toto mu pomohlo stať sa ešte pokornejším, učiť sa ospravedlniť a poďakovať za všetko a všetko očakávať od Panny Márie. V jeho denníku môžeme čítať aj tieto dôveryplné slová:

„Keď raz pre mňa nadíde ranná zora veľkonočného rána, smiem dúfať len v jeho nekonečné milosrdenstvo, pretože v mojom živote je toľko tmavých strán. No keby to aj napriek tomu nemalo celkom postačiť, tak to bude môj ‚miláčik‘, čo svoju nohu položí medzi dvere a zárubňu, aby zostali otvorené, kým sa neprešmyknem aj ja. Verím, že môžem byť jedným z najšťastnejších ľudí, pretože budem premožený nádherou nebeskej Matky a nebudem si želať nič iné, len sa na ňu pozeráť po celú večnosť.“

„*K*koľvek sa bude denne modliť tri ružence, zažije zázraky,
aké by si nikdy nedokázal ani predstaviť.

*Preto milujte ruženec, modlite sa ho. A ja pred vami dosvedčujem,
že vás Matka Božia, Kráľovná pokoja veľmi odmení, a môžete si byť istí,
že budete mať svetlo a pokoj. O čokoľvek budeme Pannu Máriu prosiť,
ona to poniesie k Ježišovi a Ježiš ju vypočuje. O tom dnes vydávam svedectvo
tu a teraz. Nebojte sa, ona je s nami a vždy bude ochraňovať svet!“*

*89-ročný Ernest kardinál Simoni
bol počas komunistickej diktatúry v Albánsku opakovane odsúdený na smrť
a opakovane omilostený. Prežil dohromady 16 rokov vo väzení
a potom mnohé roky pracoval na výstavbe odpadových kanálov.
Na stretnutí mládeže v Medžugorí v roku 2017
vydal toto svedectvo o modlitbe ruženca.*